

The investigation of the typographical errors of the second and third grade students based on Garman (1996)

Raha Zareifard^{1*}, Erfane Tadayon²

1 .Assistant Professor of linguistics, Department of linguistics, Jahrom University, Jahrom, Iran.
2 .MA Graduate of linguistics, Department of linguistics, Jahrom University, Jahrom, Iran.

ABSTRACT

Keywords:

typographical errors poor,
spelling",
misspelling,
graphics,
Garman model.

¹ .Corresponding author
✉rahazareifard@Jahromu.ac.ir

Background and Objectives: In this research, the typographical errors of the second and third grade students have been investigated based on Garman's (1996) model, according to the results of the research data, the types of errors have been classified. The purpose of this research is familiarizing teachers with the problems and obstacles in achieving educational goals in spelling lesson and can help them to solve the problems of this lesson. By classifying errors, it is possible to find out which level the students have the most problems at. **Method** The methodology is in the form of inferential analysis, which has been investigated by collecting approximately 200 spellings from the second and third elementary grades of Jahrom city, then the errors have been classified (9 classes) and analyzed quantitatively and qualitatively; **Findings;** the results reveal that the highest frequency of errors in both second and third grade students is related to words that have multiple written forms such as (s, z), and the lowest frequency of errors in second grade students is related to integration. And the lowest frequency of errors in third grade students is related to phonemes that are written but not read.

ISSN (Online):

DOI: 10.48310/rpllp.2024.16410.1149

Received: 1403/03/16

Reviewed: 1403/07/30

Accepted: 1403/08/06

PP: 18

Citation (APA): Zareefard, R. (2024). The investigation of the typographical errors of the second and third grade students based on Garman (1996). *The Journal of research in Persian language and literature education*, 5 (2), 55-72.
 <https://doi.org/10.48310/rpllp.2024.16410.1149>.

تبیین خطاهای املائی مقطع دوم و سوم ابتدایی براساس الگوی گارمن (۱۹۹۶)

مقاله پژوهشی

رها زارعی فرد*، عرفانه تدین^۲

۱. استادیار زبانشناسی همگانی دانشگاه جهرم.

۲. دانش آموخته زبانشناسی همگانی دانشگاه جهرم.

چکیده

این پژوهش به بررسی خطاهای املائی دانش‌آموزان مقطع دوم و سوم ابتدایی بر اساس الگوی گارمن (۱۹۹۶) پرداخته است. هدف از انجام این پژوهش این است که آموزگاران را با مشکلات و موانع تحقق اهداف آموزشی در درس املا آشنا کند و آن‌ها را در جهت برطرف نمودن مشکلات این درس یاری نماید. با طبقه‌بندی خطا می‌توان به این مسئله دست یافت که بیشترین مشکل دانش‌آموزان در کدام سطح است و با استفاده از راهکارهای مختلف به بهبود و رفع این مشکل پرداخت. روش: روش پژوهش مذکور به صورت توصیفی - تحلیلی است که با جمع‌آوری ۲۰۰ املا تصحیح شده از دو پایه‌ی دوم و سوم ابتدایی شهرستان جهرم به بررسی این موضوع پرداخته شده است. خطاها طبقه‌بندی شده (۹ طبقه) و از لحاظ کمی و کیفی مورد تحلیل قرار گرفته است. یافته‌ها: از نتایج به‌دست‌آمده از داده‌های پژوهش چنین استنباط می‌شود که بیشترین بسامد خطا در دانش‌آموزان هر دو پایه دوم و سوم ابتدایی مربوط به واژه‌هایی است که چند صورت نوشتاری دارند و کمترین بسامد خطا در دانش‌آموزان پایه دوم مربوط به ادغام است و کمترین بسامد خطا در دانش‌آموزان پایه سوم مربوط به واجی است که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود.

DOI:

10.48310/rplp.2024.16410.1149

واژه‌های کلیدی:

رسم الخط،
نویسه‌ها،
ضعف املائی،
غلط نویسی،
خطا،
الگوی گارمن.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. نویسنده مسئول

Rahazareifard @jahromu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۷/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۰۶

شماره صفحات: ۱۸

مقدمه

املا یکی از مهارت‌های نوشتاری در دوره ابتدایی است، که از اهمیت بسزایی برخوردار است و پایه و اساس برای یادگیری نوشتن دانش‌آموزان به شمار می‌رود. وقتی دانش‌آموزی در درس املا ضعیف باشد ناخودآگاه درس‌های دیگر نیز تحت تاثیر قرار می‌گیرند و دانش آموز نمی‌تواند در دروس کتبی علی‌رغم این که درس را خوب فهمیده است فهم خود را به صورت نوشته بیان کند. عوامل متعددی سبب اختلال در آموزش نوشتن به ویژه املا می‌گردد که این درس را با مشکلی به نام «غلط نویسی» یا «تادرست نویسی» مواجه می‌سازد. غلط‌های املائی دانش‌آموزان از دیدگاه‌های مختلفی می‌تواند قابل بررسی باشد؛ یکی از این دیدگاه‌ها، زبان‌شناسی است. از این نظر گاه، غلط‌نویسی بر اثر اشکالات نظام نوشتاری زبان فارسی، تأثیر لهجه‌ها، گویش‌های محلی و تلفظ متفاوت بین معلم و دانش‌آموز و همچنین فرایندهای آوایی به وجود می‌آید.

یکی از عوامل مهمی که موجب ضعف و ناتوانی دانش‌آموزان در درس املا می‌شود ویژگی‌های موجود در نظام نوشتاری زبان فارسی است. این ویژگی‌ها از دیدگاه زبان‌شناسی در حوزه واج‌شناسی قابل بررسی است و به آن دسته از واژگانی برمی‌گردد که نشانه‌های آنان با آوای زبان برابر و یکسان نیستند و از قواعد کلی تبعیت نمی‌کنند که از آن به اشکالات و نقایص نظام نوشتاری یاد می‌کنند. دوره ابتدایی حساس‌ترین مرحله آموزش و پرورش است که باید به همه جوانب آن از جمله املا توجه خاص شود. دانش‌آموزان باید از سال‌های اولیه تحصیلی به اهمیت املا و کاربرد آن در زندگی آشنا شوند و باتوجه به نیازی که دارند به خوبی آن را بیاموزند تا دچار مشکل نشوند. به دلیل کاربرد املا در تمام مراحل زندگی یادگیری صحیح آن الزامی است (فروزانفر، ۱۴۰۲). سال‌های دوم و سوم دبستان از سال‌های اولیه یادگیری نوشتن است که اهمیت بسزایی در روند رشد یادگیری املا دارد بنابراین آسیب‌شناسی نحوه نگارش و املا در این دو سال بسیار اهمیت دارد که در مطالعات اندکی (زندى و همکاران، ۱۳۸۵ و احمدی‌پور، ۱۳۹۶) مورد توجه قرار گرفته است. در این پژوهش غلط‌های املائی این دو پایه مورد واکاوی قرار می‌گیرد.

اهمیت و ضرورت پژوهش

مشکلات املائی در دانش‌آموزان بسیار گسترده بوده و از این‌رو است که بسیاری از محققان پا در این عرصه نهاده‌اند و به بررسی، تحلیل و توصیف این امر پرداخته‌اند و پژوهش‌ها و برنامه‌ریزی‌های زیادی صورت گرفته است. با توجه به اهمیت این موضوع و همین‌طور نیاز جامعه دانش‌آموزی و معلمان به این برنامه‌ریزی‌ها و طبقه‌بندی‌ها برای این‌که فرآیند یادگیری و یاددهی املا تصحیح گردد به بررسی این موضوع (بررسی خطاهای املائی دانش‌آموزان دوم و سوم ابتدایی) پرداخته شده است بررسی و شناخت خطاها می‌تواند باعث کاهش فشار روانی ناشی از افت تحصیلی دانش‌آموزان به دلیل خطاهای املائی شود.

پرسش‌های پژوهش

- ۱- تا چه حد خطاهای املائی ناشی از رسم الخط فارسی است؟
- ۲- انواع خطاها در املا دانش‌آموزان کدام است؟
- ۳- پربسامدترین خطاها در نوشتار دانش‌آموزان مربوط به کدام سطح است؟
- ۴- آیا بین نوع و بسامد خطاها در کلاس دوم و سوم تفاوتی وجود دارد یا خیر؟

پیشینه پژوهش

سجادی فرد و کمالی‌نهاد (۱۴۰۳) در بحث چهارگونه غلط نویسی در انشای دانش‌آموزان پایه نهم، به بحث اغلاط املائی پرداخته و این اغلاط را در سه گروه غلط‌های املائی افزایشی، غلط‌های املائی کاهش‌ی، غلط‌های املائی جا به جایی تقسیم کرده‌اند.

شاکر اردکانی و رضایی اردکانی (۱۴۰۱) چگونگی ارتقا بخشی املائی دانش‌آموزان پایه چهارم را مورد بررسی قرار داده‌اند. نتایج تحقیق آنها نشان داد که عوامل دخیل و موثر در ضعف دانش‌آموزان عبارت‌اند از بی‌توجهی و عدم

دقت، آموزش نادرست و ناکافی و ضعف حافظه دیداری و شنیداری.

شهری (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان رفع اختلال دیکته نویسی در دانش‌آموزان پایه ششم به بررسی نقایص املائی پرداخته‌است. این پژوهش با روش توصیفی جمع‌آوری شده است. نتایج نشان می‌دهد که بیشتر علل مشکل املا در این دانش‌آموزان مربوط به حافظه دیداری، حافظه توالی دیداری و عدم دقت است.

غفاری، یاسبلاغی و عبدالوند (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان اثربخشی آموزش بازی با کلمات بر مشکلات املائی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی، به بررسی مشکلات املائی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی پرداخته‌اند. نتایج به‌دست‌آمده نشان‌دهنده این است که در خطاهای املائی مواردی نظیر حافظه دیداری، شنیداری، دقت، توجه و نیز نارسا نویسی اثربخش است و سطح معناداری دارد. بازی با کلمات بر خطاهای املائی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی تاثیرگذار است و مهارت‌های نوشتاری، دقت، توجه، حافظه دیداری و شنیداری آن‌ها را بهبود میبخشد و مطالب را بهتر به یاد می‌آورند.

برومند (۱۳۹۸) در مقاله‌ای با عنوان بررسی املا در دانش‌آموزان ابتدایی به بررسی علل ضعف املا پرداخته‌است، در این پژوهش علل ضعف املا در دانش‌آموزان ضعف در حافظه شنوایی، نارسا نویسی، وارونه نویسی، عدم دقت دیداری و عدم آموزش صحیح ذکر شده‌است. این پژوهش به دنبال راهکارهایی جهت بهبود و درمان این مشکل است و پیشنهادهایی هم برای رفع این مشکلات ارائه گردیده است.

احمد پوری (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان تأثیر آموزش معلمان بر کاهش اختلالات دیکته پایه دوم ابتدایی شهرستان ایذه به بررسی دیکته‌ی مقطع دوم ابتدایی پرداخته‌است. در این پژوهش با آزمایش تعدادی از دانش‌آموزان و تشکیل گروه مورد آزمایش و گروه کنترل، پی به این مهم بردند، که گروهی که تحت تأثیر آموزش‌های صحیح از سوی معلم قرار گرفته بودند تفاوت‌های مشهودی در نارسا نویسی، حافظه دیداری، تمیز دیداری و حساسیت شنیداری و غیره با گروه مقابل داشتند که می‌توان از این آزمایش‌ها به این نتیجه رسید که آموزش معلمان در کاهش اختلالات درس دیکته نویسی تاثیر بسزایی دارد.

امین‌زاده و همکاران (۱۳۹۵) در مقاله‌ای با عنوان مطالعه فراوانی و انواع خطاهای املائی دانش‌آموزان براساس متغیرهای جمعیت‌شناسی به بررسی غلط‌های املائی پرداخته‌اند. هدف از این پژوهش بررسی شیوع غلط‌های املائی براساس ویژگی‌های جمعیت‌شناسی است. روش تحقیق به‌صورت توصیفی و علی-مقایسه‌ای است. با بررسی و تحلیل نوشتار دانش‌آموزان این نتایج به دست آمده است:

- ۱) دانش‌آموزانی که زبان فارسی‌زبان اول آن‌ها است در املا مهارت بیشتری دارند.
- ۲) فراوانی غلط‌های مربوط به حافظه دیداری، دقت و آموزش نسبت به سایر خطاها بیشتر است.
- ۳) در پایه‌های تحصیلی بالاتر غلط‌های املائی کم می‌شود پس احتمالاً با اختصاص زمان آموزشی بیشتر می‌توان با سرعت بیشتری از غلط‌های املائی دانش‌آموزان کاست.

ربانی (۱۳۹۵)، در مقاله‌ای با عنوان غلط‌های املائی پایه سوم در شهرستان سبزوار به بررسی مشکلات املائی پرداخته است روش تحقیق در این پژوهش مطالعه از نوع توصیفی تحلیلی بوده است. دانش‌آموزان در گروه‌های مختلفی از جمله قوی و ضعیف تقسیم شده‌اند و غلط‌های املائی آنان به وسیله فراوانی‌ها تجزیه و تحلیل گردیده است. وی به این نتیجه رسیده است که کمترین فراوانی مربوط به نارسا نویسی و قرینه نویسی و وارونه نویسی است.

پژوهشگران غیرایرانی نیز بر خطاهای املائی کار کرده‌اند. به طور مثال، کریستال و دسویت (۲۰۰۶) در مقاله‌ای با عنوان املا و پیش‌نمایش بصری به بررسی مهارت‌های املائی پرداخته‌است. هدف از این پژوهش بررسی دانش و مهارت‌های املائی دانش‌آموزان دبستانی است. برای مثال به مشکل نارساخوانی پرداخته شده است. دانش‌آموزانی که این مشکل را دارند علاوه بر املا نویسی در مهارت‌های دیگری چون صرفی، واج‌شناسی، ترکیبی و ریشه‌شناختی دچار مشکل می‌شوند. در این نوع دانش‌آموزان یادگیری با سرعت بسیار کندتری پیش می‌رود. تریمن (۲۰۰۴) در کتابی با

1. Ceristal&Desuit

2. Triman

عنوان آواشناسی و املا، به بررسی املا نویسی می‌پردازد که دانش‌آموزان پایه‌ی سوم و چهارم ابتدایی را مدنظر قرار داده است. نوشتار آنان را از لحاظ با قاعده بودن و بی‌قاعدگی و همچنین ناواژه‌ها مورد بررسی قرار داده‌است. نتایج حاصل از آن بدین شرح است که بین املا نویسی صحیح واژگان با قاعده و املا نویسی ناواژه‌ها هم‌بستگی بسیار بالا و بین واژگان با قاعده و بی‌قاعدگی هم‌بستگی بسیار پایینی وجود دارند. تریمن می‌گوید این الگو این فرضیه را اثبات می‌کند که دانش‌آموزان هنگام املا نویسی واژه‌های آشنا از رابطه بین حرف-صدا استفاده می‌کنند. بارتل و هامیل (۲۰۰۲) در کتابی با عنوان آموزش دانش‌آموزان دارای مشکلات یادگیری به بررسی مشکلات یادگیری املا پرداخته‌است. در این کتاب نقش و وظایف معلمان در کنترل و اداره دانش‌آموزانی که در یادگیری مشکل دارند بحث شده است. همچنین مباحثی مثل خواندن، هجی کردن، دست‌خط و رفتار بررسی می‌شوند. راهکارهایی برای از بین بردن این اختلالات ارائه می‌دهد که شامل رفع نیازهای دانش‌آموزان، تقویت مهارت‌های گفتاری و شنیداری، آموزش دانش‌آموزان مبتلا به مشکلات خواندن، مشکلات موجود در انشا و نوشتن، بهبود مهارت‌های هجی کردن، اصلاح اشکالات دست‌خط می‌شود. پژوهش‌های ذکر شده هر کدام دارای نقاط قوت و ضعف هستند. پژوهش حاضر سعی دارد خلاهای موجود در پژوهش‌های پیشین را برطرف نماید. برای مثال در پژوهش‌های موجود جامعه‌آماري محدودی مورد بررسی قرار گرفته‌است درحالی‌که این پژوهش به بررسی ۲۰۰ برگ املائی پرداخته‌است؛ همچنین در پژوهش‌های مذکور فقط به دسته‌بندی خطاها پرداخته شده و موردی از صورت خطاها در پژوهش‌ها دیده نمی‌شود درحالی‌که در این پژوهش کلمات خطا تحلیل گردیده و ملموس است. در اکثر موارد دید زبانشناسی در تحلیل خطاها کمرنگ است اما در پژوهش حاضر دسته بندی بر اساس فاکتورهای زبانشناختی صورت گرفته است.

روش

جامعه آماری در پژوهش حاضر برگه‌های املائی کلاسی و آزمون‌های املائی دانش‌آموزان دختر پایه دوم و سوم (۸ تا ۹ساله) مدارس دولتی شهرستان چهارم در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ است. برگه‌های املا (۲۰۰ برگ) توسط معلمان تصحیح گردیده و امکان اخذ آن‌ها از معلمان مربوطه نیز توسط محققان وجود داشته است. موضوع و هدف پژوهش برای معلمان محترم توضیح داده شد و آنها نیز مشتاقانه همکاری کردند. در مجموع، تعداد دانش‌آموزانی که در هر پایه تحصیلی از آن‌ها برگه املا اخذ گردید و تعداد برگه‌های املائی اخذ شده به شرح جدول زیر است.

جدول ۱- اطلاعات دانش‌آموزان

ردیف	پایه تحصیلی	جنسیت	تعداد دانش‌آموزان	تعداد برگه‌های املا
۱	دوم ابتدایی	دختر	۵۰	۱۰۰
۲	سوم ابتدایی	دختر	۵۰	۱۰۰

برای گردآوری اطلاعات و همچنین تحلیل آن‌ها از ابزارهای زیر استفاده شده است:
 الف) کتاب‌های فارسی پایه دوم و سوم ابتدایی؛ هرجا برای تعیین خطا یا صورت درست واژه‌ها در هر پایه تحصیلی شبهه یا تردیدی وجود داشت با مراجعه به این کتاب‌ها رفع ابهام شد.
 ب) برگه‌های املائی دانش‌آموزان پایه دوم و سوم ابتدایی. برگه‌های املائی تصحیح شده (برگه‌های امتحان‌ها) با انجام مکاتبات لازم و با مراجعه حضوری از مدارس جمع‌آوری گردید.
 از لحاظ کیفی تقسیم بندی خطاها بر اساس الگوی گارمن انجام شده است و از نظر کمی فراوانی خطاها اندازه گیری شده است.

مبانی نظری پژوهش

گارمن معتقد است که دانش‌آموز هنگام املا نویسی علاوه بر حافظه، از دانش زبانی خود نیز کمک می‌گیرد که این دانش ممکن است اطلاعات رسم‌الخطی، ساخت‌واژی، نحوی یا معنایی باشد. در دیدگاه گارمن (۱۹۹۶) منظور از

پردازش املائی به طور کلی بازشناسی صورت‌های املائی (درونداد دیداری- نوشتاری) و تولید صورت‌های املائی زبان (برونداد دیداری- نوشتاری) است. خطاهای املائی یکی از انواع خطاهای زبانی هستند که به هرگونه اشتباه و انحراف از صورت نوشتاری صحیح واژگان در زبان اطلاق می‌شود. گارمن یافته‌های زبان‌شناختی را مورد بررسی قرار داده است و باتوجه به عوامل زبان‌شناختی خطاهای املائی را در «سه» دسته تقسیم‌بندی کرده‌است:

یک- عوامل ناشی از جنبه‌های گفتاری زبان (فرایندهای آوایی - صرفی مانند قلب، حذف، افزایش و تبدیل)
دوم- عوامل ناشی از لهجه‌ها و گویش‌های محلی

سوم- نقایص نظام نوشتاری زبان (رسم‌الخط)

به‌طور کلی واژه‌ها را از نظر املائی می‌توان به سه گروه تقسیم کرد:

گروه اول: واژه‌هایی که بخش‌ها و نویسه‌های گنگ املائی در آن‌ها دیده نمی‌شود و املائی آن‌ها را می‌توان باتوجه به تناظر واج- نویسه پیش‌بینی کرد؛ به‌عبارتی بین صورت‌آوایی و صورت نوشتاری آن‌ها رابطه یک به یک و متناظر برقرار است.

گروه دوم: واژه‌هایی که دارای بخش‌ها و نویسه‌های مبهم املائی هستند که تنها با استفاده از قوانین یادشده قابل تولید نیستند و بین صورت‌نوشتاری و آوایی آن‌ها ارتباط متناظر و یک به یک وجود ندارد. توانایی کودک در تولید این بخش‌ها به این مسئله بستگی دارد که تا چه حد املائی آن‌ها با اطلاعات زبانی قابل پیش‌بینی هستند. این اطلاعات و قوانین زبانی می‌توانند آوایی، رسم‌الخطی، ساخت واژه‌ای و نحوی باشند؛ بنابراین املانویسی آن‌ها براساس دانش زبانی استوار است.

گروه سوم: واژه‌هایی که در آن‌ها نویسه‌ها و بخش‌های مبهم موجود است، اما بر خلاف گروه دوم نمی‌توان آن‌ها را فقط با استفاده از اطلاعات زبانی یا قواعد واج-نویسه، پیش‌بینی کرد. صورت نوشتاری این نوع واژگان با تکیه بر اطلاعات بصری و فراخوانی از حافظه بصری پیش‌بینی می‌شود. بر اساس الگوی گارمن خطاها را بر حسب نوع خطا و سطح زبانی می‌توان در شش مورد دسته‌بندی کرد: حذف (حذف واج از واژه‌ها)، جانشینی (استفاده از واجی به جای واج دیگر)، اضافه سازی (اضافه کردن واج به واژه)، تکرار (تکرار واج‌های یک واژه)، جابجایی (عوض کردن جای واج‌ها در واژه)، ادغام (متصل نوشتن واژه‌هایی که باید جدا از هم نوشته شوند). همچنین انواع خطاها برآمده از کمبود اطلاعات زبانی را می‌توان در هفت مورد دسته‌بندی کرد: (۱) رسم‌الخط (۲) آوایی (۳) ساخت واجی (۴) نحوی (۵) ساخت واجی + رسم‌الخط (۶) ساخت واژه + آوایی (۷) نحوی + آوایی.

پژوهش حاضر درصدد آن است که با رویکرد زبان‌شناختی گارمن به بررسی خطاها پرداخته و خطاهای موجود در نوشتار دانش‌آموزان را طبقه‌بندی کرده و میزان فراوانی رخداد خطاها را مشخص کند. البته لازم به ذکر است که گرچه نگارندگان این الگو را مد نظر داشته‌اند؛ در ضمن تحقیق، با بررسی داده‌ها، دو دسته دیگر نیز به دسته بندیهای موجود افزودند که در تحلیل داده‌ها توضیح داده خواهد شد.

یافته‌ها

داده‌های جمع‌آوری شده این پژوهش در شرایطی که جهان درگیر ویروس کرونا بود، جمع‌آوری شده‌است؛ در این شرایط کشور مجبور به برگزاری کلاس‌های آنلاین برای دانش‌آموزان شد با این تفاسیر درصد خطاهای موجود در هر پایه تحصیلی بهتر است در آینده با زمانی که کلاس‌های حضوری برگزار می‌شود مقایسه گردد و تاثیر کلاس‌های حضوری بر خطاها مورد بررسی قرار گیرد.

تحلیل عملکرد دانش‌آموزان دختر پایه دوم و سوم ابتدایی براساس انواع خطا

در داده‌های این پژوهش، تعداد خطاها در پایه سوم نسبت به پایه دوم کاهش پیدا کرده است. با افزایش تجربه و یادگیری مهارت املانویسی و نیز آموزش مهارت‌ها در طی اجراهای متوالی، بازیابی سریع‌تر کلمات صورت گرفته و

در نتیجه از تعداد خطاها کاسته می شود. با توجه به داده های تحقیق و تحلیل و بررسی آنها به یک طبقه بندی جدیدی دست یافته شده و خطاهای املائی در ۹ دسته طبقه بندی شده است. برای سهولت تحلیل و نیز تسهیل دنبال کردن موضوع، ابتدا عملکرد دانش آموزان هر دو پایه دوم و سوم ابتدایی به تفکیک هر یک از حوزه های خطا (خطاهای ۹گانه) بررسی می گردد و سپس به تحلیل خطاها براساس فراوان ترین انواع خطا در برگه های املائی دانش آموزان هر پایه پرداخته می شود.

طبقه بندی خطاها

واژه هایی که چند صورت نوشتاری دارند

این ویژگی باعث اشتباهات زیادی از سوی دانش آموزان در درس املا می شود برای مثال واج (س، ث، ص)، (ز، ذ، ض، ظ)، (ت، ط) و (ح، ه) واج هایی هستند که چند نویسه دارند، اما به یک شکل خوانده می شوند برای مثال دو کلمه حیات و حیاط هم نام هستند اما هم نویسه نیستند، که همین امر باعث تفاوت در معنی این دو کلمه شده است.

نمونه کلمات خطا پایه دوم ابتدایی

لثه ← لسه ← طبق نظام نوشتاری فارسی باید با واج "ث" نوشته شود، اما با واج "س" نوشته شده است.

اطراف ← اتراف ← طبق نظام نوشتاری فارسی باید با واج "ط" نوشته شود، اما با واج "ت" نوشته شده است..

نمونه کلمات خطا پایه سوم ابتدایی

برگزار ← برگذار ← طبق نظام نوشتاری فارسی باید با واج "ز" نوشته شود، اما با واج "ذ" نوشته شده است.

نظر ← نزر ← طبق نظام نوشتاری فارسی باید با واج "ظ" نوشته شود اما با واج "ز" نوشته شده است.

حذف واج

در این مورد واجی در هنگام نوشتن واژه حذف و نوشته نمی شود که این مورد هم در وسط واژه ها رخ می دهد و هم در پایان واژه ها.

(الف) نمونه های کلمات خطا در وسط واژه ها پایه دوم ابتدایی

خورشید ← خورشید ← واج "و" از میان واژه حذف شده است.

نزدیک ← نزدیک ← واج "د" از میان واژه حذف شده است.

نمونه کلمات خطا در وسط واژه ها پایه سوم ابتدایی

مشغول ← مشغل ← واج "و" از میان واژه حذف شده است.

همیشه ← همشه ← واج "ی" از میان واژه حذف شده است.

(ب) حذف واج در آخر واژه ها: واژه ها ناتمام است و آخر آن ها تکمیل نشده است.

نمونه کلمات خطا حذف واج از آخر واژه پایه دوم ابتدایی

اینجاست ← اینجاست ← واج "ت" از آخر واژه حذف شده است.

خیلی ← خیل ← واج "ی" از آخر واژه حذف شده است.

نمونه کلمات خطا حذف واج از آخر واژه پایه سوم ابتدایی

شنای ← شنا ← واج "ی" از آخر واژه حذف شده است.

کوه ← کو ← واج "ه" از آخر واژه حذف شده است.

افزایش واج

واجی به واژه مورد نظر اضافه می شود. در این مورد واژه هایی که با (ُ) تلفظ می شود، اما دانش آموزان (و) را به جای آن به کار می برند زیاد دیده می شوند.

نمونه کلمات خطا از افزایش واج پایه دوم ابتدایی

تبریز ← تبریز ← واج "ر" به واژه اضافه شده است.
 مردم ← مردم ← واج "و" به واژه اضافه شده است.
 نمونه کلمات خطا از افزایش واج پایه سوم ابتدایی
 پرندگان ← پرندگان ← واج "ه" به واژه اضافه شده است.
 سالن ← سالن ← واج "و" به واژه اضافه شده است.

ادغام

دانش‌آموزان در این حالت واژه‌هایی که بر طبق نظام نوشتاری فارسی بایستی جدا از هم نوشته شوند را به صورت متصل نوشتند.

نمونه کلمات خطا از ادغام پایه دوم ابتدایی
 شاخک هایش ← شاخک‌هایش ← این واژه طبق نظام نوشتاری فارسی باید جدا از هم نوشته شود، اما به یکدیگر متصل شده است.

هفت سین ← هفتسین ← این واژه طبق نظام نوشتاری فارسی باید جدا از هم نوشته شود، اما به یکدیگر متصل شده است.

نمونه کلمات خطا از ادغام پایه سوم ابتدایی
 فرمان داد ← فرمانداد ← این واژه طبق نظام نوشتاری فارسی باید جدا از هم نوشته شود، اما به یکدیگر متصل شده است.

گوش نواز ← گوشنواز ← این واژه طبق نظام نوشتاری فارسی باید جدا از هم نوشته شود، اما به یکدیگر متصل شده است.

جدانویسی یک واژه

واژه‌هایی که بر طبق نظام نوشتاری بایستی به صورت متصل نوشته شوند، این دانش‌آموزان به صورت جدا از هم نوشتند.

نمونه کلمات خطا از جدانویسی پایه دوم ابتدایی
 بشمارند ← به شمارند ← این واژه طبق نظام نوشتاری فارسی باید به صورت متصل نوشته شود، اما به صورت جدا نوشته شده است.

نرسانی ← نه رسانی ← این واژه طبق نظام نوشتاری فارسی باید به صورت متصل نوشته شود، اما به صورت جدا نوشته شده است.

نمونه کلمات خطا از جدانویسی پایه سوم ابتدایی
 آبشار ← آب شار ← این واژه طبق نظام نوشتاری فارسی باید به صورت متصل نوشته شود، اما به صورت جدا نوشته شده است.

مخصوص ← مخ صوص ← این واژه طبق نظام نوشتاری فارسی باید به صورت متصل نوشته شود، اما به صورت جدا نوشته شده است.

واجی که نوشته می‌شود، اما خوانده نمی‌شود

در نظام نوشتاری فارسی حرفی وجود دارد که ما به ازای آن واجی وجود ندارد این حرف واو غیر ملفوظ است که در گذشته به تلفظ در می‌آمده و چون با گذشت زمان تغییر کرده به واو معدوله معروف شده‌است. همین امر باعث شده که دانش‌آموزان برای نوشتن چنین کلماتی به مشکل برخوردند و واژه‌هایی که با (خوا) نوشته می‌شوند را همان‌گونه که تلفظ می‌شوند با (خا) بنویسند. مثل:

نمونه کلمات خطا پایه دوم ابتدایی

خواهر ← خاهر ← طبق نظام نوشتاری فارسی این واژه باید با (خوا) نوشته شود، اما با (خا) نوشته شده است.

خواهش ← خاهش ← طبق نظام نوشتاری فارسی این واژه باید با (خوا) نوشته شود، اما با (خا) نوشته شده است.

نمونه کلمات خطا پایه سوم ابتدایی

می‌خوانم ← می‌خانم ← طبق نظام نوشتاری فارسی این واژه باید با (خوا) نوشته شود، اما با (خا) نوشته شده است.

می‌خواند ← می‌خاند ← طبق نظام نوشتاری فارسی این واژه باید با (خوا) نوشته شود، اما با (خا) نوشته شده است.

جانشینی واج

در این حالت هنگام نوشتن واژه‌ها واجی به جای واج دیگر نوشته می‌شود. با توجه به داده‌های این پژوهش این مورد بیشتر در دو مورد زیر خلاصه می‌شود:

الف) کلماتی که به (کسره اضافه) ختم می‌شوند (استفاده از "ه" به جای کسره اضافه در واژه‌ها) و استفاده از واج "غ" و "ق" به جای یکدیگر و بالعکس، همین‌طور واج "چ" و "ج" به جای یکدیگر و بالعکس.

ب) واژه‌هایی هستند که با "ع" آغاز می‌شوند (جایگاه اول واژه) که این دانش‌آموزان به غلط "آ" را جایگزین "ع" می‌کنند یا بالعکس.

نمونه کلمات خطا از جانشینی مورد (الف) پایه دوم ابتدایی

پرواز پرستو ← پروازه پرستو ← جانشین کردن واج "ه" به جای کسره اضافه.

مانند ماه ← ماننده ماه ← جانشین کردن واج "ه" به جای کسره اضافه.

نمونه کلمات خطا از جانشینی مورد (الف) پایه سوم ابتدایی

نزد من ← نرده من ← جانشین کردن واج "ه" به جای کسره اضافه.

چوپان ← جوپان ← جانشین کردن واج "چ" به جای واج "ج"

نمونه کلمات خطا از جانشینی مورد (ب) پایه دوم ابتدایی

عسل ← اسل ← جانشین کردن واج "آ" به جای واج "ع"

عیدی ← ایدی ← جانشین کردن واج "آ" به جای واج "ع"

نمونه کلمات خطا از جانشینی مورد (ب) پایه سوم ابتدایی

عجیبی ← اجیبی ← جانشین کردن واج "آ" به جای واج "ع"

اصلی ← عصلی ← جانشین کردن واج "ع" به جای واج "ا"

جا انداختن تشدید

در این حالت دانش‌آموزان در کلماتی که تشدید می‌گیرند تشدید را ننوشته‌اند این موضوع رابطه تنگاتنگی با چگونگی تلفظ واژه‌ها توسط آموزگار نیز دارد. چگونگی تلفظ وی باعث می‌شود دانش‌آموز آگاه شود که این واژه که با شدت و یا ضربه بیشتری تلفظ می‌شود دارای تشدید است.

نمونه کلمات خطا جا انداختن تشدید پایه دوم ابتدایی

محلّه ← محله ← جا انداختن تشدید

عکّاسی ← عکاسی ← جا انداختن تشدید

نمونه کلمات خطا جا انداختن تشدید پایه سوم ابتدایی
 متوجه ← متوجه ← جا انداختن تشدید
 علت ← علت ← جا انداختن تشدید

جا انداختن نقطه

در این مورد دانش‌آموزان برای واژه‌هایی که دارای نقطه است، نقطه‌های کم یا زیاد گذاشته‌اند.

نمونه کلمات خطا از جا انداختن نقطه پایه دوم ابتدایی
 پس ← پس ← طبق نظام نوشتاری فارسی واج "پ" دارای سه نقطه است که یک نقطه گذاشته شده است.
 چوپان ← چوپان ← طبق نظام نوشتاری فارسی واج "چ" دارای سه نقطه است که یک نقطه گذاشته شده است.
 نمونه کلمات خطا از جا انداختن نقطه پایه سوم ابتدایی
 نغمه ← نغمه ← طبق نظام نوشتاری فارسی واج "غ" دارای یک نقطه است که برای آن نقطه ایی گذاشته نشده است.
 خاک ← خاک ← طبق نظام نوشتاری فارسی واج "خ" دارای یک نقطه است که برای آن نقطه‌ای گذاشته نشده است.

این طبقه‌بندی درمقایسه با طبقه‌بندی گارمن تفاوت‌هایی دارد؛ اول اینکه طبقه‌بندی حاصل از این پژوهش در نه طبقه سازمان یافته است در صورتی که طبقه بندی گارمن شش طبقه‌بندی دارد و مورد دوم اینکه در طبقه بندی این پژوهش پنج طبقه (سطح) متفاوت شامل: واجی که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود، جدانویسی یک واژه، واجی که چند صورت نوشتاری دارد، جا انداختن نقطه و جا انداختن تشدید وجود دارد که در طبقه‌بندی گارمن وجود ندارد. علاوه بر آن، دو سطح تکرار و جابه جایی که در طبقه‌بندی گارمن وجود دارد در طبقه‌بندی داده‌های این پژوهش وجود ندارد.

جدول ۲- تعداد کلمات و صورت‌های خطاهای استخراج شده از هرپایه تحصیلی

ردیف	پایه تحصیلی	جنسیت	تعداد برگه های املا	تعداد کل کلمات	تعداد کلمات خطا	تعداد صورت خطا	درصد خطا به کل
۱	دوم	دختر	۱۰۰	۱۲۶۳۶	۲۵۶	۷۴۳	۲/۰۲
۲	سوم	دختر	۱۰۰	۱۲۳۹۰	۲۳۹	۴۸۱	۱/۹۲

تحلیل کمی

باتوجه به داده‌های جمع‌آوری شده، تحلیل و بررسی خطاها در ۹ دسته طبقه‌بندی گردید. در این قسمت عملکرد هریک از پایه‌های تحصیلی هم به ترتیب الفبا وهم از نظر میزان فراوانی رخداد دسته‌های خطاهای املائی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جدول ۳- فهرست خطاها

خطاها	ردیف
واج هایی که چند صورت نوشتاری دارند.	۱
حذف واج	۲
افزایش واج	۳
ادغام	۴
جدانویسی یک واژه	۵
واجی که نوشته نمی‌شود اما خوانده نمی‌شود	۶
جانشینی واج	۷
جا انداختن تشدید	۸
جا انداختن نقطه	۹

بررسی تعداد صورت خطا و نوع آن‌ها نشان داد که بیشترین مورد خطاهای صورت گرفته در پایه دوم مربوط به واج‌هایی است که چند صورت نوشتاری دارند و موارد دیگر به ترتیب شامل حذف واج، افزایش واج، جدانویسی یک واژه، جا انداختن تشدید، جانشینی واج، واجی که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود، جا انداختن نقطه و ادغام می‌شود. اما بیشترین مورد خطاهای صورت گرفته در پایه سوم مربوط به واج‌هایی است که چند صورت نوشتاری دارند و موارد دیگر به ترتیب شامل این موارد است: حذف واج، جدانویسی، افزایش واج، جانشینی واج‌ها، جا انداختن تشدید، ادغام، جا انداختن، واجی که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود.

دسته‌های خطاهای موجود در برگه‌های املائی هردو پایه

در این بخش عملکرد هریک از پایه‌های تحصیلی از نظر میزان رخداد دسته‌های خطاهای املائی موردبررسی قرار می‌گیرد. تعداد دفعات تکرار خطا در هر صد برگ از هرپایه آورده شده است (به ترتیب از بیشترین میزان رخداد تا کمترین میزان).

جدول ۴- فراوانی خطاهای موجود در املائی دانش آموزان پایه دوم ابتدایی

ردیف	خطا	فراوانی	درصد
۱	واجی که چند صورت نوشتاری دارد	۳۲۴	۴۳/۶
۲	حذف واج	۱۴۰	۱۸/۸
۳	افزایش واج	۸۷	۱۱/۷
۴	جدانویسی یک واژه	۵۵	۷/۴
۵	جا انداختن تشدید	۳۹	۵/۲
۶	جانشینی واج	۲۷	۳/۶
۷	واجی که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود	۲۶	۳/۴
۸	جا انداختن نقطه	۲۴	۳/۲
۹	ادغام	۲۱	۲/۸

باتوجه به جدول ۴ بیشترین فراوانی خطا در پایه دوم ابتدایی مربوط به واج‌هایی است که چند صورت نوشتاری دارند، مرتبه دوم مربوط به حذف واج است، مرتبه سوم مربوط به افزایش واج است، مرتبه چهارم مربوط به جدانویسی یک واژه است، مرتبه پنجم مربوط به جا انداختن تشدید است، مرتبه ششم مربوط به جانشینی واج است، مرتبه هفتم مربوط به واجی است که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود، مرتبه هشتم مربوط به جا انداختن نقطه است، مرتبه نهم مربوط به ادغام است.

جدول ۵- فراوانی خطاهای موجود در املاي دانش آموزان پایه سوم ابتدایی

ردیف	خطا	فراوانی	درصد
۱	واجی که چند صورت نوشتاری دارد	۱۸۵	۳۸/۴
۲	حذف واج	۷۸	۱۶/۲
۳	جدانویسی یک واژه	۵۹	۱۲/۲
۴	افزایش واج	۴۰	۸/۳
۵	جانیشینی واج	۳۸	۷/۹
۶	جانداختن تشدید	۳۲	۶/۶
۷	ادغام	۲۰	۴/۱
۸	جانداختن نقطه	۱۸	۳/۷
۹	واحی که نوشته می شود اما خوانده نمیشود	۱۱	۲/۲

باتوجه به جدول ۵ بیشترین میزان فراوانی خطا در پایه سوم ابتدایی مربوط به واج هایی است که چند صورت نوشتاری دارند. مرتبه دوم مربوط به حذف واج است، مرتبه سوم مربوط به جدانویسی یک واژه است، مرتبه چهارم مربوط به افزایش واج است، مرتبه پنجم مربوط به جانیشینی واج است، مرتبه ششم مربوط به جانداختن تشدید است، مرتبه هفتم مربوط به ادغام است، مرتبه هشتم مربوط به جانداختن نقطه است، مرتبه آخر مربوط به واجی که نوشته می شود اما خوانده نمی شود است.

یافته‌ها و پاسخ به پرسش‌های پژوهش

پاسخ پرسش اول: تا چه حد خطاهای املاي ناشی از رسم الخط فارسی است؟

مشکلات رسم الخطی فقط مختص زبان فارسی نیست و این تفاوت بین شیوه نوشتاری و گفتاری واژه‌ها در زبان‌های نوشتاری در ملل‌های دیگر هم دیده می‌شوند. مهم‌ترین قواعد رسم الخط نوشتاری زبان فارسی شامل موارد زیر می‌شود:

- (۱) حذف الف مثل پیشنهاد ← پیشنهاد
- (۲) متصل کردن آن به واژه مثل آن روز ← آنروز
- (۳) متصل کردن شناسه فعل زمانی که باید جدا نوشته شوند مثل کشتی ام ← کشتیم
- (۴) جدانویسی ای (ندا) مثل ای خدا ← ایخدا
- (۵) متصل نوشتن همین با واژه مثل همین جا ← همینجا
- (۶) متصل شدن به با واژه مثل به نام ← بنام
- (۷) متصل شدن بی به واژه مثل بی شک ← بیشک
- (۸) متصل کردن تر و ترین به واژه مثل کوچک ترین ← کوچکترین
- (۹) متصل کردن واژه‌هایی که باید جدا از هم نوشته شوند مثل روان شناس ← روانشناس
- (۱۰) حذف تشدید مثل اما ← اما
- (۱۱) حذف تنوین مثل مثلاً ← به‌غلط مثلن
- (۱۲) نادرست نوشتن واژه‌های عربی در فارسی مثل علیه السلام ← الی سلام
- (۱۳) متصل کردن چه به واژه مثل چه طور ← چطور
- (۱۴) متصل کردن را به واژه مثل کتاب را ← کتابرا
- (۱۵) متصل کردن که به واژه مثل آن که ← آنکه
- (۱۶) متصل کردن می به افعال مثل می رفت ← میرفت

- ۱۷) متصل کردن ها به واژه گره ها ← گرهها
- ۱۸) متصل کردن هم به واژه مثل هم خانواده ← همخانواده
- ۱۹) غلط نویسی آواهای چند املائی مثل علت ← الت
- طول ← تول
 - تصمیم ← طصمیم
 - لئه ← لسه
 - سرود ← صرود
 - وصل ← وسل
 - زیاله ← ضیاله
 - لذت ← لزت
 - نظر ← نزر
 - عظمت ← عزمت
 - غرق ← قرق
- ۲۰) آوردن حمزه در آخر واژه مثل املا ← املاء
- ۲۱) حذف به غلط واج (و) از واژهها مثل خواهر ← خاهر
- با توجه به موارد ذکر شده و دیده شدن به کرات این خطاها در داده‌های این پژوهش می‌توان گفت تاحد زیادی خطاهای املائی ناشی از رسم الخط فارسی است.

پاسخ پرسش دوم

- انواع خطا در املا دانش‌آموزان کدام است؟
- با توجه به نتایج حاصل از داده‌های جمع‌آوری شده به طبقه بندی جدیدی دست یافته و خطاهای دانش‌آموزان را می‌توان در نه دسته طبقه بندی کرد:
- دسته اول: واج‌هایی که چند صورت نوشتاری دارند.
 - دسته دوم: حذف واج
 - دسته سوم: افزایش واج
 - دسته چهارم: ادغام
 - دسته پنجم: جدانویسی یک واژه
 - دسته ششم: واجی که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود.
 - دسته هفتم: جانشینی واج
 - دسته هشتم: جانداختن تشدید
 - دسته نهم: جانداختن نقطه

جدول ۶-انواع خطا

خطاها	ردیف
واج‌هایی که چند صورت نوشتاری دارند	۱
حذف واج	۲
افزایش واج	۳
ادغام	۴
جدانویسی یک واژه	۵
واجی که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود	۶
جانشینی واج	۷
جانداختن تشدید	۸

جانداختن نقطه	۹
---------------	---

پاسخ پرسش سوم

پر بسامد ترین خطا در نوشته‌های دانش‌آموزان مربوط به کدام سطح است؟
تحلیل داده‌ها (جدول ۴ و ۵) در این پژوهش نشان می‌دهد که در هردو پایه تحصیلی دوم و سوم ابتدایی پر بسامدترین خطاها مربوط به واژه‌هایی است که چند صورت نوشتاری دارند این مورد از خطا در برگه‌های املایی کلاس دوم ابتدایی با ۴۳/۶ درصد و در کلاس سوم ابتدایی با ۳۸/۴ درصد فراوانی دیده می‌شود و از بسامد بسیار بالایی نسبت به دسته بندی های دیگر (۹ دسته بندی خطا) برخوردار است.

پاسخ پرسش چهارم

آیا بین نوع و بسامد خطا در کلاس دوم و سوم تفاوتی وجود دارد یا خیر؟
از حیث نوع خطاها با توجه به داده‌های جمع‌آوری شده و مقایسه نوع کلمات خطا در هردو پایه تحصیلی دوم و سوم این نتیجه حاصل شد که نوع خطاهای موجود در هر دو پایه به یک صورت است اما از حیث بسامد با توجه به داده‌ها و مقایسه آن‌ها تفاوت‌های شایانی میان هر دو پایه تحصیلی دیده می‌شود که بیشترین بسامد خطا در کلاس دوم به ترتیب به شرح زیر است:

جدول ۷- بسامد انواع خطا پایه دوم

نوع خطا	درصد
واج هایی که چند صورت نوشتاری دارند	۴۳/۶
حذف واج	۱۸/۸
افزایش واج	۱۱/۷
جدانویسی یک واژه	۷/۴
جانداختن تشدید	۵/۲
جاننشینی واج	۳/۶
واجی که نوشته می شود اما خوانده نمی شود	۳/۴
جانداختن نقطه	۳/۲
ادغام	۲/۸

اما پرسامدترین خطا به ترتیب در پایه سوم ابتدایی بدین گونه است:

جدول ۸- بسامد انواع خطا پایه سوم

نوع خطا	درصد
واج هایی که چند صورت نوشتاری دارند	۴۳/۶
حذف واج	۱۸/۸
افزایش واج	۱۱/۷
جدانویسی یک واژه	۷/۴
جانداختن تشدید	۵/۲
جاننشینی واج	۳/۶
واجی که نوشته می شود اما خوانده نمی شود	۳/۴
جانداختن نقطه	۳/۲
ادغام	۲/۸

جدول ۹- ده کلمه خطا دارای بیشترین فراوانی دراملاي دانش آموزان هر دو پایه دوم و سوم ابتدایی

ردیف	پایه تحصیلی	جنسیت	۱۰ کلمه خطای رایج
۱	دوم	دختر	خطرهای، دم پنبه ای، مواظب، گوسفند، نمی شنیدیم، پیشنهاد، گذشت، گروه، نگه داری و آموختن
۲	سوم	دختر	متوجه، اثر، مختلف، پرندگان، انتظار، خویشان، ضعیفی، نظم، بعضی، نظر

نتیجه‌گیری

نتایج به‌دست‌آمده از این پژوهش نشان‌دهنده این است که املا به‌عنوان یکی از درس‌های مهم و زمینه‌ساز برای دروس دیگر، نیاز به کسب خرده‌مهارت‌ها و توانایی‌های لازم را دارد. در این پژوهش پیچیدگی‌های خط و زبان فارسی به‌عنوان یکی از مهمترین عوامل بروز خطا در املا شناخته شد. بنابراین دانستن مشکلات آموزشی در این درس و عوامل سبب ساز آن می‌تواند آموزگاران را در جهت رفع این ناتوانی یاری نماید. برای مثال همین عدم تناظر یک به یک واج - نویسه در نظام نوشتاری باعث مشکلات عدیده‌ای برای دانش‌آموزان شده‌است.

نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که کودکان هنگام پردازش صورت‌های نوشتاری زبان فارسی، علاوه بر اطلاعات بصری از دانش زبانی (اطلاعات رسم‌الخطی، واج‌شناختی، ساختارهای نحوی و معنایی) نیز استفاده می‌کنند، اگر چنین بود که دانش‌آموزان از اطلاعات زبانی در تولید صورت‌های نوشتاری استفاده نمی‌کردند آنگاه میزان غلط‌ها در هر گروه (گروهی با اطلاعات زبانی تولید می‌شوند با گروهی که با اطلاعات بصری پیش‌بینی می‌شوند) یکسان و هیچ تفاوت پردازشی بین واژه‌ها دیده نمی‌شد.

نتیجه دیگر این که دانش‌آموزان هنگام پردازش صورت‌های املائی نخست اطلاعات مربوط به رابطه واج-نویسه (صدا-حرف) را به کار می‌گیرند سپس اطلاعات زبانی دیگر را به میدان می‌آورند و اگر این اطلاعات کافی نباشد، سراغ اطلاعات بصری انباشته در حافظه خود می‌روند. یکی دیگر از نتایج مهم این پژوهش این است که بیشترین بسامد خطاهای املائی دانش‌آموزان هر دو پایه در مورد واج‌هایی است که چند صورت نوشتاری دارند و کمترین بسامد خطا در پایه دوم ابتدایی مربوط به ادغام می‌باشد و کمترین بسامد خطا در پایه سوم مربوط به واجی است که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود. جهت سهولت پردازش صورت‌های املائی پایه دوم ابتدایی از کمترین میزان خطای دیده شده در داده‌ها تا بیشترین میزان (> نشان‌دهنده مقدار بیشتر) بدین صورت است:

ادغام > جا انداختن نقطه > واجی که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود > جانشینی واج > جا انداختن تشدید > جدانویسی یک واژه > افزایش واج > حذف واج > واج که چند صورت نوشتاری دارد.

و همچنین صورت‌های املائی پایه سوم ابتدایی از کمترین میزان خطای دیده شده در داده‌ها تا بیشترین میزان بدین صورت است:

واجی که نوشته می‌شود اما خوانده نمی‌شود > جا انداختن نقطه > ادغام > جا انداختن تشدید > جانشینی واج > افزایش واج > جدانویسی یک واژه > حذف واج > واج‌هایی که چند صورت نوشتاری دارند.

به نظر می‌رسد که نتایج مربوط به اغلاط املائی این پژوهش دقیق‌تر و ملموس‌تر از پژوهش‌های پیشین مانند سجادی فر و کمالی‌نهاد (۱۴۰۳) است چرا که ایشان غلط‌های املائی را تنها در سه دسته افزایشی، کاهش و جابجایی قرار داده بودند.

با توجه به اهمیت ویژه و بسیار بالای املا و تاثیر آن بر دروس دیگر انجام پژوهش‌های بیشتر و عمیق‌تر در این حیطه بسیار لازم و ضروری به نظر می‌رسد؛ ازجمله پیشنهاد می‌شود که علاقه‌مندان به این حوزه با مدنظر قرار دادن تمام پایه‌های تحصیلی ابتدایی (اول تا ششم) و با پیگیری‌های بیشتر، صرف وقت طولانی‌تر و شهرهای دیگر به بررسی این امر بپردازند و این موضوع را با جزئیات بیشتری دنبال کنند. در این پژوهش به دلیل عدم توانایی در جمع‌آوری داده‌های مربوط به دانش‌آموزان پسر، فقط دانش‌آموزان دختر مد نظر بوده است. محققان دیگر می‌توانند با جمع‌آوری داده‌ها از دانش‌آموزان پسر و دختر نتایج حاصل از آنها را باهم مقایسه کنند. مورد دیگر پیشنهادی این است که می‌توانند این پژوهش را برای مدارس دو شهر متفاوت انجام دهند و با استفاده از نتایج به دست‌آمده به مقایسه چگونگی این امر در آن دو شهر بپردازند. پیشنهاد دیگر این است که به بررسی راهکارها برای رفع مشکلات املائی دانش‌آموزان بپردازند. همچنین نتیجه این پژوهش در آموزش مجازی بوده است که می‌توان در آینده نتیجه این پژوهش را با نتایج دوره حضوری مقایسه کرد.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان تقریباً به طور مساوی در نگارش مقاله همکاری داشته اند.

تشکر و قدردانی

مقاله ارسالی مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته زبانشناسی همگانی دانشگاه جهرم است که توسط خانم عرفانه تدین و به راهنمایی دکتر رها زارعی فرد انجام شده است. و در تاریخ ۱۴۰۱/۶/۳۰ دفاع شده است.

تعارض منافع

«هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است»

COPYRIGHTS

©2021 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

References

- Ahmadipour, Y. (2017). The impact of teacher's teaching on decreasing spelling errors in 2nd grade students in Ize. *Studies of psychology and educational sciences*, 3 (4), 35-45. (in Persian)
- Gaffari, kh. Yasblaghi, B. & Abdulvand.kh. (2019). The effectiveness of teaching word games on the spelling problems of first grade students. *New educational approaches*, 15(2), 23-42. (in Persian).
- Garman, M. (1996). *Psycholinguistics*. Cambridge University Press.
- Hamill, D.D. Bartle, R. (2002). *Education of students with learning and behavioral problems*. Tehran: Publications of the Exceptional Education Organization of the country.
- Keshavarz, M. H. (1994). *Contrastive Analysis & Error Analysis*. Tehran: Rahnama Publications
- Robin, D. (1980). *Teaching Elementary Language Arts*, 2nd ed. New York: Molt, Rinehart and Winston ,
- Sajadifar, V. & Kamalinahad, A. (2023). Four types of typos in the essays of first secondary students. *The Journal of Research in teaching Persian language and literature*, 5 (1), 39-56. <https://doi.org/10.48310/rplp.2024.15120.1122>. (in Persian)
- Shahri, A. (2019). Fixing the dictation disorder of sixth grade students based on the results of the neuro-psychological test. *Nema Educational Studies* 8 (2). (in Persian).
- Shaker Ardakani, Sh. & Rezaee Ardakani, F. (2022). How to improve the spelling of fourth grade students of Dr. Hassan Nasiri Ardakani Girls' School? *The Journal of Research in teaching Persian Language and Literature*, 3 (2) 82-103. (in Persian).
- Steinberg, Danny (2008). *Psychology of language*, translated by Arslan Golnam. Tehran.
- Triman.k (2004). *Phonology and Spelling*. Dordrecht, Netherlands.
- Venezky. R.1(1999) *The American Way Spelling*. New York: Gilford press.
- Wallace, G. McLaughlin, J. (2004). *Learning disabilities, concepts and characteristics*. Translated by M. Taqi Menshi Tusi. Mashhad: Astan Quds Razavi. (in Persian)
- Walt, Rebecca. (1993). *Test in language teaching*. translated by Giti Dehim. Tehran: Academic Publishing Centr.
- Zandi, B., Nematzadeh, S., Saamaaei, S. M., & Nabifar, Sh. (2006). An Analysis on the Persian Spelling Errors in the 2nd Grade Elementary Students. *Journal of Exceptional children*, 20(6), 660-639. (in Persian)

بر نام خدا ۱۰۰ صبا دهقان

همیشه انسان های بزرگ و فداکار می هستند که برای نجات جان

دیگران یا کمک به هم نوعان، جان خود را به خطر می اندازند؛ به همین

سبب نام و یا این افراد فداکار، در ذهن مردم، جاودانه می ماند از

این گونه انسان های بزرگ و افتخار آفرین، در هر کشوری بسیار

هست. در کشور بزرگ ایران نیز مردان و زنان، حتی کودکان و

نوجوانان فراوان هستند. زندگی این انسانها سرشار از عشق و پیرایه

راه ماست.

سهام دوره می دبستان را با موفقیت و با اشتیاق کلاس اول

را هنرمندانه ثبت نام کرد. هنگامی که خبر شهادت دلیرانه او پیش

شد، امام خمینی قرونه در زهدی ما آن طفل دوازده ساله اس است

که با ناریه خود را زیر انداخت.